

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 494

van **ALLESSIA CLAES**

datum: 16 februari 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Demer - Oppervlaktewaterkwaliteit

De Demer is een rivier in de provincies Limburg en Vlaams-Brabant. Ze maakt deel uit van het stroomgebied van de Schelde. Men beschouwt de waterloop als een regenrivier met hoog debiet tijdens periodes met veel neerslag en een laag debiet in tijden van droogte. De rivier vormt de noordgrens van het Hageland en de zuidgrens van de Kempen.

1. Wat is de evolutie van de waterkwaliteit (fysisch-chemisch en biologisch) van de Demer, volgens de Kaderrichtlijn Water?
2. Welke vooruitgang verwacht men de komende jaren?
3. Als onderdeel van de stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) 2022-2027 werd een actieprogramma voor het Demerbekken met gebiedsspecifieke acties opgemaakt.

Graag had ik een rapportage gekregen over de voortgang van acties die Scherpenheuvel-Zichem beslaan.

- a) Actiefiche 4B_B_0323 Beek- en valleierstel voor het afstroomgebied van Demer V en VI, waterlopen tweede en derde categorie in het kader van het integraal project Demervallei.

Is het al mogelijk te rapporteren over deze actie, voor de huidige planperiode?

- b) Actiefiche 4B_I_0003 Opmaak en uitvoering actieplan Drijvende waterweegbree in SBZ Demervallei.

Is het al mogelijk te rapporteren over deze actie, voor de huidige planperiode?

ANTWOORD

op vraag nr. 494 van 16 februari 2023

van **ALLESSIA CLAES**

1. Het meest bovenstroomse gedeelte van de Demer is een lokaal waterlichaam van eerste orde (Demer L1). Over de rest van haar loop is de Demer opgedeeld in zes Vlaamse waterlichamen: Demer I, Demer II, Demer III+IV, Demer V, Demer VI en Demer VII.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2021 voor de Vlaamse waterlichamen en 2020 voor de lokale waterlichamen van eerste orde. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van Demer L1 is matig zowel in 2015 als 2020. Demer I en Demer II zijn in beide jaren (2015 en 2021) eveneens beoordeeld als matig. Demer III+IV, V, VI en VII zijn ontoereikend in 2015, waarbij dat enkel voor Demer V en VI nog het geval is in 2021. De overige Vlaamse waterlichamen zijn dan geëvolueerd naar matig.

De totale biologische waterkwaliteit van Demer L1 is ontoereikend, zowel in 2015 als in 2020. Alle Vlaamse waterlichamen van de Demer hebben in 2015 een ontoereikende biologische waterkwaliteit, op Demer II na, waar ze zelfs slecht is. In 2021 zijn alle Vlaamse waterlichamen van de Demer geëvolueerd naar een matige biologische waterkwaliteit.

2. De Demer tussen Diest en Aarschot is in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 administratief ingedeeld als Demer VI, Vlaams waterlichaam VL05_103, en aangeduid met de prioritering klasse 4 (aandachtsgebied). Dit betekent dat de goede ecologische toestand verwacht wordt in 2033 of later, met name van zodra natuurlijk herstel is ingetreden en mits uitvoering van de acties opgenomen in het huidige en het volgende stroomgebiedbeheerplan. De waterkwaliteit wordt voornamelijk bepaald door het stroomopwaarts gelegen afstroomgebied. De realisatie van geplande saneringsprojecten en de reductie van emissies vanuit de landbouw zal de fysisch-chemische en bijgevolg ook de biologische kwaliteit de volgende jaren stapsgewijs verder verbeteren.

Meer informatie is terug te vinden in de waterlichaamfiche via <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/geoloket/overzicht-oppervlaktewaterlichamen>.

3. a) Voor de eerste actie (waterlopen tweede en derde categorie) is de verantwoordelijke beheerder de Provincie Vlaams-Brabant (en de wateringen in het gebied). De actie in het nieuwe stroomgebiedbeheerplan moet nog worden opgestart. Er is daarover dus nog geen rapportering mogelijk. In het kader van het ruimere integrale project denkt ANB er in een latere fase aan bij de herinrichting Webbekoms Broek om Leigracht/Heesbeek opnieuw in te richten en te verondiepen om vernatting mogelijk

te maken van Diesters Broek, maar dat is nog in een embryonaal stadium (en doordat de Heesbeek nog veel huishoudelijk afvalwater ontvangt nog niet meteen toepasbaar). Demer VI: de vuile bovenloop van Zwartebeek in Zichem (monding in Demer in Testelt) zal afgekoppeld worden en richting Hulpe gaan, zodat afwaarts de Zwartebeek kan verondiepen en geen nutriënten in het daar gelegen natuurgebied (Demervallei) brengt.

- b) De drijvende waterweegbree is een soort die beschermd is via de Habitatrichtlijn en waarvoor een doel is opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen voor de SBZ-H Demervallei. De soort is gebonden aan oligotrofe stilstaande wateren met fosfaatarm water.

In het Natura 2000 managementplan voor SBZ Demervallei zijn acties voorzien voor het herstel van gedegradeerde populaties in Vorsdonkbos-Turfputten, Averbode, Gorenbeekvallei en Vallei van de Drie Beken. Omdat de waterkwaliteit nog onvoldoende verbeterd is, hebben deze acties nog niet geleid tot een lokale goede staat van instandhouding van de drijvende waterweegbree.